

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELKELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDOSOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 4.

A rendbontók

Debrecen, január 7.

Salgótarján, Nyiregyháza, Budapest... állomásai olyan súlyos excessusoknak, amelyek mindenre alkalmasak, csak épen arra nem, hogy ezt a mi szerencsétlenül megnyomorított országunkat kivezessék abból a rettenetes helyzetből, amelybe — nem lehet eléggé hangsúlyozni — saját hibáján kívül került. A bolsevik-propaganda, amelyet a magyar kormány a politikai és gondolatszabadság elvénél fogva eddig nem korlátozott, olyan térére terelődött, amelyen megütni immár nem lehet. Egyes vállalatok ötletszerű úgynevezett „kommunizálása” még talán a kisebbik baj volna, nagyobb veszedelem az, hogy rablások, fosztogatások és véres verekedések járnak a bolsevikiek agitációjának a nyomában.

Az emberélet, amely éveken át pusztult, — úgy látszik — nem értékes a bolsevikiek előtt: skrupulus nélkül áldozzák fel a mások életét és testi épségét Oroszországból importált eszméikért. Hiszen jól van: ha a kor szelme tényleg a bolsevizmus felé hajlik, ezt az átalakulást a gazdasági fejlődés magával fogja hozni. — Marx is ugyanígy írta meg! — de erőszakolni a dolgot egyáltalában nem lehet. Ellenforradalommal, polgárháborúval csak a végromlásba döntik az országot és vele együtt a népet, — amelynek érdekében pedig állítólag dolgoznak, — mert hiszen ha ez így megy tovább, akkor ebben az országban teljesen felborul a rend, megszűnik a termelés, megáll az ipar és a kereskedelem, nem lesz munkaalkalom és olyan általános köznyomor következik be, amilyenre a világtörténelemben még nem volt példa.

Ezt akarják a bolsevikiek? Ugy látszik: ezt. A köznyomorban, a közlétségen akarják felépíteni azt az államot, amelyben — szerintük — mindenki boldogul. A magyar nép azonban nem akarhatja és nem is akarja ezt. Ezen a rettenetes áron nem kellhet a kommunista ideál, amely amugy is csak ábránd, mert hiszen Magyarország nem állhat meg egyedül ilyen berendezkedéssel az országot körülvevő kapitalista országok között.

Érvekkkel azonban nem lehet hatni a magyar bolsevikiekre, tettekkel kell tehát velük szembeszállni. Rendbontók ők ma, amikor ez az országnak kiáltó érdeke, hogy itt rend, nyugalom legyen és mindenki dolgozzék. — Rendbontókként kell tehát velük elbánni és félre kell tenni minden ál-liberálistmust, amely

visszariad a cselekvéstől. Erélyes kéz kell, amely visszavigye ezt az országot a nyugodt munka nyugodt medrébe, erélyes kéz, amely

félelem és... panás nélkül nyuljon bele a bolsevik... ellenforradalmárok d... rászíeszkébe.

Ellenköztársasági összeesküvés és kommunista mozgalmak

Letartóztattak egy vezérkari ezredest

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Festetic* Sándor hadügyminiszternek tegnap jelentést tettek, hogy a *Dunántul egy ellenköztársaság alakítását és hadsereg szervezését tervezik, mely Budapest ellen vonul.* Festetic hadügyminiszter erről jelentést tett Károlynak aki más uton szintén értesült az előkészületekről és utasította Festeticet, hogy *azonnal járjon el és amennyiben a jelentés alaposgáról meggyőződik, tartóztassa le báró Láng Boldizsárt.* Az előzetes nyomozás megállapította ugyanis, hogy a mozgalom élén báró Láng, aki egyébként vezérkari ezredest, állott. Festetic rögtön intézkedett tartóztatásáról. Báró Lángot a hadbíróóság még ma kihallgatta.

A *Politikai Híradó* jelenti, hogy Láng Boldizsár báró ellen a kihallgatás folytán a vizsgálat folyik. Minthogy azonban nem kell attól tartani, hogy Láng Boldizsár báró szabadon bocsátása a vizsgálat eredményét meg-híusítaná, a hadbíró az *örizetbe vételt meg-szűntette.*

Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormány tagjai tegnap egyenként keresték fel a beteg Károlyi Mihály miniszterelnököt. Este a tanácskozás váratlan fordulatot vett. A kormány arról értesült, hogy a magyarországi kommunista párt főleg a külvárosban falragaszokat függesztett ki, melyeken a Spartacusok mintájára *politikai puccsra hívják fel a proletárságot.* Ez a kormányt arra bírta, hogy a kommunistákkal szemben a *legerélyesebb intézkedéseket tegye.* Közben vidékről is érkeztek jelentések kommunista vezérek szomorú következményekkel járó vendégszerepléseiről. A kormány ezért a szükséges intézkedéseket megbeszélte a hadügyminiszterrel és a főkapitánnyal. *Erős katonai és rendőri készség szállotta meg a főpostát, a telefonközpontot és más középületeket.*

A rendőrség *Kosza* rendőrparancsnok vezetésével gépfegyverekkel vonult ki. A pályaútdvarokat katonák szállították meg. A kom-

munista párt Visegrád-utcai helyiségében alig 15—20 kommunista volt. A mára tervezett mostre gyűlést és demonstrációt elhalasztották. A Royal-szállóban nyolc orosz állampolgárt letartóztattak.

A kommunisták ma délelőttre a Vörös Újság szerkesztősége elé népgyűlésre hívták párthíveiket, de senkisémet jelent meg. Rendezés eddig nem történt.

Lovászy Márton a fölforgatók ellen

Budapesti tudósítónk jelenti: *Lovászy Márton* egy újságíró előtt a következő kijelentést tette:

— A politikai helyzet igen súlyos. A *feszültség igen nagy*, olyannyira, hogy *minden percben robbanástól lehet tartani.* A fölforgató elemek izgatása annyira fajult, hogy *szinte elviseihetetlené teszi az állapotokat.* Ilyen körülmények között teljes erővel támogatni kell a kormányt, hogy a közrendet fentartsa és a teljes felfordulást megakadályozza. Nagy örömmel látom, hogy a kormány erélyes *kézzel hozzáfogott az anarchia letöréséhez.* A bátor és okos cselekedet nem tekinthető a közszabadság sérelmének, mert a dolgok már oda fajultak, hogy ebben az országban a *felforgatást hirdető agitátorokon kívül senkinek sem volt szabadsága.*

Lovászy Márton nyilatkozata kapcsán ma este az a hír terjedt el a fővárosban, hogy *több munkást letartóztattak.* Ezek közt van *Kun Béla, Jurász János, Barta Károly, Helfgott Ármin.* E hírt azonban éjszaka még nem erősítették meg.

A Royal-szállóban letartóztatott oroszok-ról a rendőri vizsgálat kiderítette, hogy ezek *összeköttetésben állottak a budapesti kommunistákkal.*

A szociálista miniszterek holnap döntenek

Ma este 8 órakor minisztertanács volt, amely foglalkozott a *Budapestre érkező en-*

MOZGÓKÉP ELŐADÁSOK.

APOLLO

Szerda Csütörtök
Január 8-9.

5 órákor és 7 órákor

MOZGÓKÉP ELŐADÁSOK.

tente bizottság fogadásával. Fél tíz órákor megszakították a taácskozást és azt Károlyi betegszobájában folytatták. A minisztertanácsról közölték a sajtó képviselőivel, hogy a válság megoldása 24 órát eltolódott, mert a szociálista miniszterek csak holnap döntenek magatartásukról, amikor a munkástanács szintén határozatot fog hozni. A munkástanács, amelynek ülését ma este 6 órára hívták össze, nem tartotta meg ülését s azt holnapra halasztotta.

A szociáldemokrata párt váasztmánya üést tartott, amelyen Kunti Zsignond és Garami Ernő miniszterek is részt vettek, akik ülés után Károlyihoz mentek és referáltak neki a választmányi ülésről.

Hír szerint a minisztertanács többsége azon az állásponton van, hogy vagy vegyék át a szociáldemokraták a kormányt, vagy tiszta polgári kabinet alakuljon. Másik hír szerint azonban sem tiszta polgári, sem tiszta szociálista kabinet nem fog alakulni, hanem a kettőből összeállított kabinet veszi a kormányt.

A munkástanács holnap, szerdán délután 2 órákor tart üést s akkor fog a helyzet végleges tisztázódni.

Az új szolgálati szabályzat

Foglalkozás 8—11-ig és 2—5-ig

A budapesti központi Katonatanács megbízásából Földes kormánybiztos és Abt gárdafőhadnagy, akik ismertették a Katonatanács „Parancs”-t, amely mintegy szolgálati szabályzat — dióhéjban a néphadsereg számára. A „Parancs”-ot, amely minden hadsereg szolgálati szabályzatától lényegesen eltér — épen utópiába ilő radikálizmusa miatt — az alábbiakban adjuk:

A Katonatanács azon céltől indítva, hogy ah adsergben az önfegyelmet megvalósítsa, utasítja a bizalmiteületeket a következők végrehajtására:

1. Köteles minden katona 8-tól 11-ig, délután 2—5-ig a laktanya helyiségében tartózkodni. Az ezen idő alatt egy óra fegyvergyakorlatot kell végeznie. A kiadott munkát minden körülmények között elvégezni. Az oktató előadásokat meghallgatni.
2. A kiírt szolgálatoakat pontosan és elismeretesen elvégezni.
3. A tölények céltalan pazarlásáért minden egyes darabért 10 koroná pénzbürság jár.
4. A szolgálat megtagadásért, vaamint a foglalkozási idő alatt ogosulatlan távolmaradásáért az esküdtszéknek jogában áll elővezetést és őrizetbe vételt elrendelni.
5. Az esküdtszék oly határozatot hozhat, mely szerint a vádolt büntetésének kitöltésén a hadsereg kötelelékből kizárható, illetve tartósan szabadságolható.
6. Minden büntetés parancsban nyilvánosságra hozandó.
7. A bizalmiférfiak mindennap kötelesek a szakaszoknál panaszíólvételt végezni és arról a bizalmi irodában délután 4—6-ig jelentést tenni.
8. Az esküdtszék tagjai hetenkint háromszor ugymint kedd, csütörtök és szombati napokon (10—11 óra között) a századoknál kötelesek kihallgatást végezni.
9. A bizalmiférfiak köteleességük mulasztása esetén tisztségüktől felmentendők és az esküdtszék előtt felelősségre vonandók.

Mindazok kik ezen, szabályoknak nem vetik alá magukat, azonnal tartósan szabadságolhatóak minden illeték nélkül.

A csehek Galántát elfoglalták

A hadügyminisztérium sajtóosztálya az ország területére benyomult idegen csapatok helyzetéről a következőket jelenti:

A csehek megszállták Galántát, Kassa, Losonc és Pozsony környékén a helyzet változatlan.

Erdélyből és a Mura vidékéről nem jött újabb jelentés.

A szerbek Baranyában szerb kormánybiztos neveztek ki

Budapest, január 7. A szerb kormány Baranyamegyében és Pécs városában a magyar kormánybiztossal szemben Andrich Tivadar volt munkapárti képviselőt nevezte ki kormánybiztossá. Andrich Tivadar a kinevezést el is fogadta.

Francia lovasságot ékelnek a szerb és román csapatok közé

Temesvár, január 7. G a m b e t t a tábornok francia lovasságával állandóan itt marad, amire különösen a miatt van szükség, mert a Bánátra a románok és a szerbek egyként igényt tartanak és a két versengő között minden pillanatban kitörhet az összetűzés. Francia intézkedés szerint a legközelebbi időben Krassósörény- és Hunyadmegyék határán, a Dunától fel a Marosig, a román és a szerb reguláris csapatok közt egy övet fognak kijelölni, amely övet végig francia csapatok fogják megszállni, hogy így határvonalat ékeljenek a szerbek és románok közé. E védelmi csapat parancsnoksága Temesváron lesz és e feladattal a jelek szerint G a m b e t t a tábornokot és lovasságát bízzák meg.

A hadikészletek értékesítése

Megalakult az értékesítő bizottság

A leszerelés folytán felszabaduló hadikészletek értékesítés után fognak biztosítani nemzetgazdaság részére. E cikkeket értékesítésére Handler Gyula Debrecen város kormánybiztosa felhatalmazást kapott. A felhatalmazás északkeleti Magyarország területéről Debrecenbe szállítandó cikkekre is kiterjed. Az értékesítés a készletek különböző ágazatai szerint fog történni, egyelőre a mezőgazdaság körébe tartozó készletek kerülnek értékesítés alá.

Az értékesítés munkáját egy, e célra megszervezett hivatalos bizottság fogja végezni, melynek címe: *Hadikészletek értékesítő bizottság*. Elnöke Handler Gyula főispán-kormánybiztos, tagjai ah adügyminisztérium, kereskedelemügyi minisztérium, földmívelésügyi minisztérium, pénzügyminisztérium, közlemezési minisztérium, a hadiértékesítő rt. állomás parancsnokság hivatalos kiküldöttei, továbbá a kereskedelmi és iparkamara részéről Radó Rezső dr. titkár, Szabolcs vármegye részéről Kausey Tibor gazdasági felügyelő, Hajdúvármegye részéről Buchwein Béla gazdasági felügyelő, a leltározási bizottság részéről Csapó és Brámer századosok, jegyzője és előadója a bizottságnak Boruss Mihály kamarai fogalmazó. Képviselőket nyernek még Bihar és Szatmár vármegyék is, valamint Handler Gyula kormánybiztos ki fogja egészí-

teni a bizottságot szükség szerint, aszerint amilyen cikkeket kerülnek eladásra a megfelelő érdekeltiségi képviselőkkel és szakértőkkel is. Minthogy ezidőszert tisztán mezőgazdasági életben szükséges cikkeket kerülnek eladásra, természetes, hogy ezidőszert ilyen szellemben is alakult meg a bizottság.

Ezzel kapcsolatosan az értékesítésre vonatkozólag illetékes helyről a következő felvilágosítást kaptuk: A tömegvásárlásokat és a nagytöke áruszerzési lehetőségeinek kizárását véve alapul, az eladási módokat közül az árverés kizárható volt. Ehelyett értékesítési módul hatóságilag igazolt igénybejelentések vétetnek figyelembe és kerülnek elbírálásra. Minden igénybejelentés tehát a városi hatóság által hatóságilag igazolatandó és az igazozási záradék tartalmáért az igazolást végző városi vagy községi hatóság teljes felelősséggel tartozik. A korlátolt számú cikkeket mint például a szekerekből minden igénybejelentőnek csak is egy darabra lehet igénye. Teljesen ki van tehát árva az, hogy bárki is nagyobb mennyiségekre aspirálhasson. E tekintetben elvárja a kormánybiztos és pedig közérdekből, hogy az igényeket bejelentőket maga az érdekeltiségi társadalmi osztály ellenőrizi és az esetleges helyzet kihasználókat azonnal a bizottságnak bejelenti. Az értékesítendő árucikkeknek az árait az árviszsgáló bizottság fogja megállapítani. A félkészítmények és esetleg felszabaduló kész, de más célra használható árukat, mint például a szánkák, vagy esetleges nyersanyagokat a bizottság a dolgozó ipari osztály részére kívánja biztosítani. Ennek előfeltételeként, hogy megfelelő szakosztályai számára tegyenek a bizottságnak ajánlatot.

A bizottság működése permanens. Hivatalos helyisége a debreceni kereskedelmi és iparkamarában van és mindenmü felvilágosításért a bizottság irodájához kell fordulni.

Bonyodalmak a „Hangya” körül

A Debrecenben megjelenő napilapok i. hó 5-iki számaiban és röpiven egyfelől Barcza Andor ur által, másfelől a „Hangya” szervező bizottsága által ezen lapok hasábjain tegnap közzétett nyilatkozatokra kényszerítve vagyok már válaszolni, nehogy a tájékozatlan közönséget megtévezzse ezen ügynek egyoldalú beállítása. A tegnapi nyilatkozat vehemensen tiltakozik az ellen, mintha a Barcza urék részéről a szövetkezeti mozgalmat azért indították volna meg, hogy maguknak bizonyos állásokat teremtsenek. Kérem, ezt sem én, sem bárki más a i részünkről egy szóval se ondotta. Minek védekezni akkor, mikor senki sem támad? Ami pedig a cikknek igénytelen személyemhez fűződő reflexióit illeti, bármennyire is röstellem, kénytelen vagyok elárulni egy titkot. A „Hangya” szövetkezetnek az „Othon” részéről megindított akció élére úgy kerültem, hogy nem is tudtam az előzetes szervezkedésről, az első szervezkedő ülésen jelen se voltam s bizony magam csodálkoztam legjobban, mikor arról értesültem, hogy polgártársaim bizalma a szervezkedő nagybizottság elnökévé választott. *Nem indítottam mozgalmat azért, hogy annak élére kerüljek, hanem egy megindult mozgalom tisztelt meg azzal, hogy élére állított.* Ugyebár Barcza urék ez egy kis különbség? Bocsánatot kérek, hogy vállaltam ezt a kötelességet — mert kötelességemnek tartom, hogy minden ember vállalja a köz érdekben azt a szerepet, amelyet a köz neki szán — de már igazán nem tehetek róla. Megtörtént. Hogy a magunk mozgalmát miképpen adminisztráljuk, azért felelünk minden tényező előtt és igazán hálásan köszönjük a sok testvéri tanácsot, de hát csak engedjük eg Barcza urék, hogy a magunk guszttusa szerint cselekedjünk. Akinek nem tetszik a mi eljárásunk, az egyszerűen nem jön velük. Azt kérdik végül a nyilatkozatok és a röpi, ha önzetlenül csináljuk a mozgalmat, miért nem csatlakoztunk Barcza urékhoz? — Hát azért nem — bár felhatalmazott a szervezkedő bizottság, éppen az én indítványomra

1919/41
Küpezi loból

1919. január 7. A Spartacus-csoport ma délután 3 órakor a berlini központi táviróhivatalt elfoglalta.

Szabad Iskola

— Az első előadás —

Kedden délután hat órakor kezdődött meg a Szabad Iskola ez évi ciklusa. A Szabad Iskola vezetőségének első előadójul R. Kiss István népszerű egyetemi professzort sikerült megnyerni, aki a tudósna és a jó előadónak minden jelességével meg van áldva. R. Kiss István a magyar faj történetéről szökött, s mintegy a faj eddigi történetéből akar majd feleletet keresni arra a ma előttünk anynyra érdekes kérdésre, van-e jövője a multak tapasztalatai alapján a mi magyar fajunknak? A kérdés megoldása gyanánt a faj történetébe fogott bele. — A történelem előtti időkre nézve a nyelvtudomány, az ember és a régészet áll rendelkezésünkre. — Noha egyik sem nyújt abszolút igazságot, mégis a nyelvtudomány tanításai a legmeggyőzőbbek. E szerint a magyar finn-ugor faj, de a népjellem minden vonása a leghatározottabban arra utal, hogy törökök vagyunk. Azután a török faj tulajdonságaira tért át az előadó. Ez a faj dacos, engedetlen és csak a törvényes felsőbbségének engedelmessékedik, a polgári munkát nem nagyon szereti, az idegenel szemben nagyon udvarias és noha főjelleg az erős harciasság, mégis bámulatos kultúrkészséget tanúsít. Az előadás olyan tárgyat ölel fel, amely még egyáltalán nincs megírva, sőt megírásába nem is fogott bele senki. Fajok történetét vázolni, fajok tulajdonságait megállapítani a legkeményebb és a legnehezebb dolgok egyike. Sehol sem könnyebb tulajdonságba esni, egyéni rokonszenynek vagy szubjektív antipathiának rabszolgájává alacsonyodni, vagy a népek hiúságának számítóan tömjénezni, mint emmel a nagy kérdés tárgyalásánál, amely nemesak kiváló tudományos jártasságot és szakképzettséget követel, hanem a történéseknek legfőbb tulajdonságait is, az eszméknek való uralmat, az egyéni állásponton messze felül lebegő feltétlen higgadt és érett objektivitást.

Reitz János.

Véres zavargások Berlinben

A Spartacus-csoport ágyúkkal lötte a kormányhú csapatokat

Berlin, január 7. Berlinben egész napon át a legüdázabb utcai harc folyik, mely tegnap délután 4 órakor kezdődött a birodalmi kancellária épülete előtt. Így négy kézigranát robbant fel, de nem tudják, kinek hibájából. A felfegyverzett emberek erre vadállatok módjára rohantak egymásra.

Frankfurt, január 7. Berlinben hétfőn délelőn a népbiztosok haditanácsot tartottak, melyen a munkás és katonatanácsok központi kiküldöttjei is részt vettek. A kormány elhatározta, hogy a Spartacusok üzelmének véget vet és Noske népbiztost a kormánycsapatok főparancsnokává nevezte ki. A kormánycsapatokat teherautók szállítják mindenfelől a belvárosba, ahol a kancellári palota előtt gyülekeznek. A járőreket utasítják, hogy az utcákat hagyják el. A kormány a Spartacusokkal minden tárgyalást megszakított. A két ellenséges tábor a Wilhelmstrassén 100 méter távolságban harca készen áll egymással szemben.

Berlin, január 7. Kerülő úton jelentik: A kormány és Liebknecht között folyt tárgyalások nem jártak eredménnyel. A Köpenickerstrassén lefolyt véres verekedésnek 15 halottja és rengeteg sebesültje van. A téviro hivatala tegnap több ízben gazdát cserélt.

Berlin, január 7. Az utászaktanya és a mellette levő katonai élelmészeti raktár ma a Spartacus-csoport kezére jutott. Az éjjel a két épület körül nagy csata volt. A tüzéség ágyúkkal lötte a kormányhú csapatokat és az utászokat. Többször telibe találták a kaszárnyát és a raktárépületet. Az utászok reggel öt óráig tartották magukat a Spartacus-tömeggel szemben. Ekkor belátták, hogy minden ellenállás hiábavaló és elvonultak a kaszárnyából.

Bécs, január 7. A Spartacus-csoport ma délután 3 órakor a berlini központi táviróhivatalt elfoglalta.

Szabad Iskola

— Az első előadás —

Kedden délután hat órakor kezdődött meg a Szabad Iskola ez évi ciklusa. A Szabad Iskola vezetőségének első előadójul R. Kiss István népszerű egyetemi professzort sikerült megnyerni, aki a tudósna és a jó előadónak minden jelességével meg van áldva. R. Kiss István a magyar faj történetéről szökött, s mintegy a faj eddigi történetéből akar majd feleletet keresni arra a ma előttünk anynyra érdekes kérdésre, van-e jövője a multak tapasztalatai alapján a mi magyar fajunknak? A kérdés megoldása gyanánt a faj történetébe fogott bele. — A történelem előtti időkre nézve a nyelvtudomány, az ember és a régészet áll rendelkezésünkre. — Noha egyik sem nyújt abszolút igazságot, mégis a nyelvtudomány tanításai a legmeggyőzőbbek. E szerint a magyar finn-ugor faj, de a népjellem minden vonása a leghatározottabban arra utal, hogy törökök vagyunk. Azután a török faj tulajdonságaira tért át az előadó. Ez a faj dacos, engedetlen és csak a törvényes felsőbbségének engedelmessékedik, a polgári munkát nem nagyon szereti, az idegenel szemben nagyon udvarias és noha főjelleg az erős harciasság, mégis bámulatos kultúrkészséget tanúsít. Az előadás olyan tárgyat ölel fel, amely még egyáltalán nincs megírva, sőt megírásába nem is fogott bele senki. Fajok történetét vázolni, fajok tulajdonságait megállapítani a legkeményebb és a legnehezebb dolgok egyike. Sehol sem könnyebb tulajdonságba esni, egyéni rokonszenynek vagy szubjektív antipathiának rabszolgájává alacsonyodni, vagy a népek hiúságának számítóan tömjénezni, mint emmel a nagy kérdés tárgyalásánál, amely nemesak kiváló tudományos jártasságot és szakképzettséget követel, hanem a történéseknek legfőbb tulajdonságait is, az eszméknek való uralmat, az egyéni állásponton messze felül lebegő feltétlen higgadt és érett objektivitást.

A Szabad Iskola vezetősége igen bőlesen tette, hogy elsősorban is a magyar faj történetéről és tulajdonságairól tartat előadást. Talán soha jobban nem égett lelkünkben az a kínos kérdőjel, vajon mi lesz fajunk jövője? S Madách, mikor az emberiség sorsára nézve annak multjához fordult válaszáért, megtanított arra, hogy nekünk is, mikor fajunk jövőjén aggodunk, a mult képeihez kell visszatérnünk kielégítő válaszáért.

Nagy érdeklődéssel várjuk R. Kiss István előadásának folytatását, mert az előadóról tudjuk, hogy, noha nagyon is melegen él benne fajunk szerelme, mégis nem akar miniket frázissal elbolondítani, hanem megbízható és tárgyilagos jóslatot von le majd a mult nagyon is sokszínű képéből.

A közgazdasági élelem demokratizálása érdekében szükséges és elodázhatatlan reformokról tart ma a Szabad Iskolában felolvasást dr. Varga Lajos ügyvéd. Felolvasásának eszmemenete abból indul ki, hogy a polgári átalakulás biztonságának, a népköztársaság államformájának megszilárdulása érdekében hasonló demokratikus átalakuláson kell átmennie az egész társadalmi életnek. Ez a demokratizálódás egyházi téren a katolikusok demokratikus önkormányzatának megvalósításával, a gazdasági téren pedig a főke kizárólagos monopól hatalmának megszüntetésével vihető keresztül. A tőkének monopól és mindig csak egyéni nyereséskedést célzó egyoldalú hatalmán alapszik egész közgazdasági rendszerünk. Holott az egész termelés, az egész forgalom, egyszóval az egész közgazdasági életnek a tőkével teljesen egyenlő jogú és egyenlő rangú tényezője a szellemi és fizikai munka. A közgazdasági

életnek és rendszernek oly értelmű és olyan irányu megreformálására van szükség, mely reformok által a szellemi és fizikai munka közgazdasági hivatásának és jelentőségének megfelelően a tőkével teljesen egyenlő jogeknek birtokállományát szerezhesse meg. Ezt a jogegyenlőséget követeli a nemzeti többtermelésnek legfőbb gazdasági érdeke, a mihez pedig a munka jogegyenlőségének intézményes biztosítékai nélkül hozzáfogni sem lehet. A felolvasás keretében tüzetesen megjelöli a kapitalista közgazdasági rendszernek azt a tényezőjét, ahol a reformot, a tőkének demokratizálását megkezdeni kell, hogy a további reformok a közgazdasági életnek egész vonalán simán, zökkenés nélkül s a jog eszméjének teljes tiszteletben tartásával keresztlyvíthetők legyenek. — A mai, valósággal a fuldoklásig bizonytalan közgazdasági helyzetben igen tanulságosnak ígérkező felolvasást az egész közönség figyelmébe ajánlja a szabad iskola.

A csehek agyonlöttek hét fosztogatót

— Lőcsei képek —

Hogy viselkednek a csehek a megszállott területen, ez a kérdés foglalkoztat ma mindenkit. Amit négy és fé esztendő véres háborújában elkerült az ország, az ma, a béke óráján válik szomorú aktualitássá: idegenek az ország földjén.

A szerbek által megszállott területekről gyakran érkezik híradás. Nem panaszos egy se. És akiket a háborús krónika a mi szemünkben a legvéresebbnek, a legkegyetlenebbnek hirdetett: a szerb humánusan és emberségesen bánik a megszállott területen a lakossággal. A komitási is csak félelmetes, de nem hánt senkit.

Mindenkit érdekel: miképen viselkednek a csehek azokon a területeken, amelyeket az erőszak jogán a birtokukba vesznek. Hogyan vígyáznak a köz- és vagyonbiztonságra s a legdrágább a világon: az ember szent-e előttük? Mint ilyenkor természetes is, különféle verziók keltek szárnyra. Voltak értesülések, amelyek szerint a csehek a eghatározott módon fosztogatnak s még a magánlakások felhőméműit és élelmiszereit is elviszik s a megszállott városokat teljességgel kirabolják.

E megdöbentő értesüléseknek csakhamar megjött a cáfolata is. A Ksod vasutasok a eghatározottabban megcafolják azokat a híreket, mintha a csehek rabolnának és magánlakásokat fosztogatnának.

Örömmel konstatáljuk, hogy azok a hírek bizonyultak igaznak, amelyek a helyzetet kedvezőbb szíben tüntetik föl. S ezt megcsinálta egy lőcsei ügyvéd is. A megszállás első percétől fogva Lőcsein tartózkodott s ügyei elintézésére engedélyt kapott a város cseh parancsnokától néhány napi távozásra.

A legnagyobb elképedéssel értesült azokról a rémhírekről, amelyek a csehek emberfelettségéről szárnyra keltek és a leghatározottabban megcafolta azokat. A csehek nem hántanak és nem hántottak senkit. Nem kegyetlenkednek és nem fosztogatnak. Ellenkezőleg ők lövtek hét embert agyon a csöcselékéből, amikor fosztogatni kezdett. A legteljesebb rendet és fegyelmet tartják fenn. A magánháztartásokat nem hántották, ellenben a 15-ös vadászok raktárát, a kincstári felszerelést elszállították. Minden valószínűség szerint innen eredt a rablott holmival megtelt vaggmok elszállításának híre.

A város képe — elheszélése szerint — olyan, mint amilyen egy megszállott városé lehet: lehagolt és deprimált. De hát ha megdöböljük, túlságosan nagy okuk nem is igen lehet arra, hogy hangos jókedv verje fel az utcákat. A bizonytalan jövő, az idegen akarat ereje gondterhes ráncsal von be minden homlokot. Bántódása azonban nem esik senkinek, a cseh megszállók nem viselkednek ellenségesen. Rendet tartanak fenn, de nem hántanak senkit és semmit.

Érdekes, mennyire el vannak vágva egymástól még a legközelebb fekvő városok is. Azt, hogy Iglón például mi történik, már nem tudta elmondani a löcsei ügyvéd. Egyáltalán nem tudnak Löcsén Igló sorsáról. Mint más forrásból jelentik: Iglón is rend van. Nagyobb falusi gazdaságokból terményt, zabot maximális áron elrekviráltak s a marha árát is leszorították, aminek következtében a megszállott városokban ma olcsóbb a hus, mint annak előtte.

A megszálló csapatoknak eső dolga kifüggeszteni a cseh-szlovák állam új térképét, a melyben Miskolc is bennfoglaltatik. Hogy mi oknál fogva, az még eldönthető, mert ebben az izig-vérig színmagyar városban még mutatóba se igen akad egyetlen tót.

A cseh álmok ma égig szárnyalók. De azokat fel fogja majd váltani a belátás, a méltányosság, az igazság ereje és a békekonferencián meg kell hallgatni győzött és a legyőzöttet egyaránt. Mert ha erőszakkal fogják elhallgattatni az egyiket, az elnémított igazság hangosabban fog végigzúgni világon minden győzelmi harsonáná.

Naponta egy vonat Püspökladány felé

150 vagon szén érkezett a debreceni állomásra — A kormánybiztos nyilatkozata

A vasuti forgalom szünetelése még nem érezeti a hatását, de ha sokig így tartana, az szinte katasztrófális volna. Éppen ezért az illetékes tényezők minden lehetőt megtesznek a forgalom helyreállítására és máris sikerült könnyítést létrehozni. Erről a debreceni állomásfőnökség következő közleménye számol be:

„Holnap, szerdától kezdve *Debrecen—Püspökladány között felveszik a naponkénti forgalmat* és pedig naponta indul Debrecenből Püspökladányba az 1783. számú tehervonat személyszállítással *dél előtt 9 óra 3 perckor*. Ez a vonat 11 óra 30 perckor ér Püspökladányba, ahol *csatlakozást nyer a Kolozsvárról Budapest felé menő 511-es számú személyvonathoz*. Püspökladányból ugyancsak naponta indul Debrecen felé *délután 4 óra 17 perckor* az 1744. számú vonat, mely *délután 5 óra 44 perckor érkezik Debrecenbe*. Minden páros napon (először tehát holnap) *délután 5 óra 3 perckor* indítják el ezenfelül Debrecenből Tiszafüredre a 4206. számú vonatot, mely minden elindulását követő páratlan napon, mint 4201. számú vonat érkezik Debrecenbe reggel 7 óra 42 perckor. Hasonlóképpen holnap és minden további páros napon indul el Debrecenből *délután 2 óra 52 perckor* a 4406. számú vonat Tiszalökre, ahonnan minden páratlan napon reggel 7 óra 23 perckor érkezik vissza, mint 4401. számú vonat. Végül ugyancsak páros napokon (holnaptól kezdve) indul el Debrecenből Nagyvárad felé a 4506-os számú vonat *délután 5 óra 26 perckor* és érkezik vissza minden páratlan nap reggelén 6 óra 29 perckor mint 4501. számú vonat.”

Egyébként ma — hír szerint — *150 vagon szén érkezett* a debreceni állomásra, ez a mennyiség azonban valószínűleg nem egyedül a debreceni állomás fűtőházának, hanem az üzletvezetőségnek áll rendelkezésére. Lehetséges, hogy ennek a szénnek a segítségével most már Szatmár—Máramarossziget felé is beállíthatnak egy vegyesvonatot.

Munkatársunk ma kérdést intézett *Handler Gyula* kormánybiztoshoz a vasuti közlekedés szünetelése ügyében. A kormánybiztos kijelentette, hogy *esetleg már egy hét alatt is*

remélhető a forgalom visszaállítása, mert Budapesten utban levő nagyobb szénvonalakat várnak.

Toborzás

Félre a nemtörődomséggel, a kishitiséggel, a közönnnyel, félre a belenyugvó, megalkuvó és mindent lekicsinylő átkos természettel!

Városunkról, családjunkról, hozzátartozóinkról, vagyonunkról van szó! Védniünk kell őket azon kiszámíthatatlan veszélyek ellen, melyek minden percben és minden oldalról reánk szakadhatnak. A védelmet szervezni kell, mert a szervezetlen védelem nem ér semmit. Ne éljünk máról holnapra az aggodalom tehetetlenségében.

Tenni kell; meg kell teremteni a jól szervezett polgárőrséget.

A mozgalom — élén a kormánybiztossal és a szervező rendőrőrkapitánnyal — megindult. Karoljuk fel ezt a mozgalmat. Mulasztása miatt ki-ki magára vessen, ha baj lesz.

Lépjén be tehát a város minden polgára a polgárőrök sorába és ne sajnálja idejét a toborzásra.

Személyi és vagyonbiztonság kérdése ez. Az aláírást gyűjtővek átvehetők a polgármesteri hivatalban, a rendőrőrkapitányságnál (I. em. 59. ajtó) és a szellemi munkások egyesületének irodájában. (Batthyány-u. 14.)

A béketárgyalás előtt

Január első felében kezdődnek az előzetes béketárgyalások

Berlin, január 7. A négy szövetséges nagyhatalom békekonferenciája január 14-én kezdődik. Ezen fogják megállapítani a béke előzetes feltételeit.

Megaláztatják a népek ideiglenes szövetségét

Amsterdam, január 7. Itteni lapok jelentése szerint a Daily Telegraph arról értesül Párisból, hogy a békekonferencia első intézkedése a népek szövetségének ideiglenes megalkotása lesz.

Mackensent Franciaországba viszik

Berlin, január 7. Mackensen tábornagyot a franciák Szalonikin keresztül Franciaországba viszik.

Berlinben a helyzet nem változott

Berlin, január 7. Az általános helyzet tegnap óta nem változott. A tárgyaások a kora reggeli órákig tartottak és ma délelőtt 11 órakor újra elkezdődtek. A független szociáldemokrata párt központi önössége *eddig nem rendelte el az általános sztrájkot*. A munkások a gyárakban várják be az esetleges jeladást. Hír szerint a „Rote Fahne” a sztrájkra való felhívást a pártelnökség ellenére jogosítatlannak adta ki. *A helyzet továbbra is feszült, de remélhető, hogy a tárgyalások kibontakozására fognak vezetni.*

Hindenburg nincs Berlinben

Berlin, január 7. A Wolff-ügynökség jelenteti: A lapoknak ama híre, hogy *Hindenburg* Berlinbe érkezett *nem felel meg a valóságnak.*

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség 18. sz.
Nyomda 18. sz.

Kommunizmus!?

Azok között a jelszavak között, melyeket a forradalom forgószéle felkapott és kiméletlenül vagdosott a polgárság és a kapitalista társadalom fejéhez, egy sincsen, melytől úgy megtántorodott volna, mint az, melyet a sokok élére irtunk. Ha a háborút megelőző békes időkben a szociáldemokrácia — melynek programpontjainak egyikét képezte, időnként hallatta is ez irányban elfoglalt álláspontját, ez mindig bizonyos tartózkodással tette s így komolyan ezt tőle soha senki sem vette. A szociáldemokrácia maga is tudatában van annak, hogy politikai programjainak ez az Achilles sarga, igyekezett ezen gyöngye és könnyen kikezethető álláspontját mindenféle tudományos fejtegetésekkel alátámasztgatni. A kommunista kiáltványának időnként történt közzététele az emberekre körülbelül oly hatással volt, mint Mikulás napján a gyerekekre a krampusz, melynek költött hosszú vörös nyelve néhány napra eszibe jutatta ugyan a bűneit, de azért valami nagyon mégsem ijed meg tőle.

A háboru utáni Mikulás napra már most az történt, hogy a magyar szociáldemokrata párt a maga ablakjában is ott találta a krampuszt és akkor dicséretreméltó elszántsággal megaragdta és — kilökte az ablakon. — Ezzel nemesak magasfokú politikai érettség fényes bizonyítékát adta, hanem annak is, hogy csakis komoly realpolitikát űz és nem hajszol veszedelmes utópiákat, különösen nem most, ezekben a vészterhes nehéz időkben.

Tény, hogy a kommunizmus, amint azt különböző formában számos szociálista könyvtudós prédikálja, nem egyéb mint esztelen fantáziák torzszülöttje, mely nem lévén tekintettel az emberi természetre, sem annak reális szükségleteire, álmokat akar a valóságba átültetni. A szociáldemokrácia pedig, mely ennek a tévtannak bedült, ezzel hi székenyen oly talajra lépett, amelyen okvetlenül vereséget kell szenvednie.

Misem könnyeb ugyanis, mint ezen mérőben esztelen teoria teljes tarthatlanságát bebizonyítani. Szoros értelemben vett vagyonszövetség sohasem létezett a világon, vagy ha létezett is, csakis teljesen alárendelt kezdetleges társadalmi alakulatokban. A tulajdonnak régi időkben itt-ott még fennmaradt olyan értelmezései, melyek fölületes szemlélet alapján vagyonszövetségnek látszanak, mint pl. az orosz „Mir”, vagy a horvát-szlavon házközösségek — alapos vizsgálat után mégis csak a körülhatárolt magántulajdon alapjain épülnek fel. Erről könnyen bizonyosságot szerezhet magának minden kívül álló. Kísérleje csak meg bárki, aki ezen vagyonszövetségbe nincsen felvéve, hogy annak egy részét birtokába vegye, nem-e szemben fogja magát találni azonnal a közösség összes tagjaival, akik bizonyára fegyverrel is készek jogos tulajdonukat megvédeni a beoladkodóval szemben.

De még ez a formája a vagyonszövetségnek is, mely tulajdonképpen nem is tiszta kommunizmus, hanem csak a magántulajdonnak egy kezdetleges formája, sem tartható fenn csak addig, míg annak összes részeséit az összetartozás érzete mélyen áthatja és foglalkozások egy fajtája, úgy hogy a munkateljesítmények mértéke könnyen összehasonlítható és azok jutalmazása felől kétségek fel nem merülhetnek. Mihelyt azonban a munka megosztás érvényesül és a termelés megosztlik és ennek folytán annak szüksége merül fel hogy különböző hábar egyaránt szükséges teljesítmények értéke megállapíttassék, vagyis más szóval, mihelyt arról van szó, hogy mily mérték alkalmazandó pl. X munkateljesítménye között, aki szánt és Y-é között aki lábbelit készít, vagy Z-é között, aki az előjáró teendőit végzi, abban a pillanatban megszűnik a kollektív tulajdon fennállásának lehetősége és az individualizálódik. Nem is említettük még ekkor az egyénben rejlő tulajdonságok khatásait, mint pl. a szorgalom, lelkiismeretesség, zsenialitás, rátermettség ha-

tását. Mert hiszen nem is szorul magyarázatra, hogy míg egyenlő munka lehetőség és jutalmazás mellett is mindig többet fog dolgozni és termelni az arra rátermett és ügyes az ügyetlennél vagy a szorgalmas a lustánál, már pedig ha ezen erények külön jutalmazása — mely a kommunista elvek alapján kizártnak tekinthető — megszűnik, ez szükségképpen arra vezet, hogy azokat az emberekből kiűli. Avagy mit csinálna a kommunista társadalom a dologkerülővel — akik mindig voltak és lesznek — nem-e ezek járnának legjobban, mert hiszen az ő eltartásukról is gondoskodva van?

Mindezekből elég világosan kitűnik, hogy a magántulajdon oly fundamentális alapelve az emberi társadalomnak, mely nélkül ez fenn nem állhat és gyökere oly erős, hogy azt kiirtani nem lehet soha. Szerzetek, melyek a tulajdont maguktól távol akarták tartani, ajándékozásokból halmoztak fel nagy vagyonokat és így jártak kommunisztikus községek és termelési társulatok is. A magántulajdon csírája mindig kifakad újra.

Dr.

HIREK

Roosevelt meghalt. Newyorkból táv-iratozzák: Roosevelt Tivadar, az Egyesült Államok volt elnöke, Wilsonnak az elnökválasztásánál ellenfele, ott tegnap meghalt.

Az ítélőbírói és ügyvédi gyakorlat megkönyvitése. Az igazságügyminiszter legújabb rendeletével az ítélőbírói és ügyvédi képzéshez szükséges gyakorlat megkönyvitéséről és a vizsgadíjak új megállapításáról intézkedik. A rendelet szerint az egységes bírói és ügyvédi vizsga megosztását minden jelölt kérheti. A katonai szolgálat a joggyakorlat idejébe való beszámításánál továbbra is a régi rendelkezés az irányadó. Az egyszékes bírói és ügyvédi vizsgáért 180 korona, a megosztott vizsga mindegyik részéért külön-külön 120 korona, pótvizsgáért egy szakasportból 90 korona, két szakasportból pedig 120 korona díjat kell fizetni, az oklevélre és a vizsgának megosztva letétele esetében az első rész letételéről szóló ideiglenes bizonyítványra illesztendő törvényszerű bélyegjegyen felül. A gyakorlati bírói vizsgálatért az oklevélre illesztendő törvényszerű bélyegjegyen felül 96 korona, a pótvizsgálatért pedig 72 korona díjat kell fizetni. Akit az ország területének ellenséges megszállása vagy más rendkívüli körülmény gátol abban, hogy a nem sikerült vagy megosztott vizsga valamelyik részének letétele végett a jelentkezésre kiszabott határidőben annál a vizsgáló bizottságnál jelentkezhessek, a mellynél a vizsgát letennie kellene, az — továbbbi rendelkezésig — a vizsga illető részének letétele végett a másik vizsgáló bizottságnál is jelentkezhetik, vagy pedig a gátló körülmény megszűnte után a határidő elmulasztását a jelentkezésre megszabott határidőnek megfelelő idő alatt igazolhatja. Ilyen esetben a vizsgára becsátás előtt attól a vizsgáló bizottságtól, amely előtt a jelölt a nem sikerült vizsgát vagy a megosztott vizsga első részét tette, meg kell szerezni a nem sikerült vagy megosztott vizsgára vonatkozó iratokat vagy adatokat.

Beosztások a bizottságokba. A tanács az egyes albizottságokba előadókul és jegyzőül a következőképpen osztotta be az aljegyzői kart: Levéltári és szépészeti bizottság: Szabó Elek I. osztályu aljegyző; a színházi bizottságba: Tatay Zoltán dr. II. aljegyző; a nyugdíjellenőrző, központi választmány, esküdtek összeirásai bizottsága, a közlekedési, leltározási bizottság: Vass Károly dr.; jog- és pénzügyi, közigazgatási bizottsági, egészségügyi, kórházi bizottság: Miszty Károly dr., gazdasági, hortobágyi intéző bizottság: Veress Géza dr., bíráló választmány, igazoló választmány: Sajó László dr., szegényügyi bizottság: Zsigmond Sándor.

A közigazgatási tisztviselők nem szabadsághoz juttathatók. A belügyminiszter arra való tekintettel, hogy egyes közigazgatási tisztviselők minden súlyosabb ok nélkül elhagyták hivatalukat, most körrendeletben fordul a törvényhatóságok első tisztviselőihez. A körrendelet felhívja a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a hatóságuk alá tartozó közalkalmazottaknak újabb intézkedésig szabadságot csakis a legkivételesebb esetekben engedélyezzen. Az igazolatlanul tával levő közalkalmazottakat pedig szólítsák fel az azonnali hazatérésre és nem engedelmességük esetében az illetőket vonják felelősségre. Kivételt csak az olyan helyen működő tisztviselők képezhetnek, kiket idegen megszálló csapatok kényszerítettek távozásra, vagy pedig a működési helyükön zavargások vannak. A belügyminiszter rendeletében nagyon fontosnak tartja a közigazgatás zavartalan menetét, épen ezért elvárja a tisztviselőktől, hogy kötelességeiket a legpontosabban teljesítsék.

A városi képtár. Csűrös Ferenc dr. tanácsnok ma jelentést tett a tanácsnak, hogy a városi képtár teljesen be van rendezve s tavasszal, amikor a közbiztonsági viszonyok teljes helyreállítása, azt meg is fogják nyitni. A képtár közvetlen ügyeletével Nagy József városi könyvtárosi biztár meg, akinek nagy része van a szépművészeti múzeum megszerzésében, amely Csűrös Ferenc dr. kulturtanácsnok agilitásának köszönhető.

A rendőrség új fizetése. Nagy Vince belügyminiszternek a rendőrség fizetéséről leadott rendelete most érkezett le. A rendelet a budapesti államrendőrségnél a fizetéseket a következőképpen állapította meg: rendőrfőkapitány évi 18.600 korona, főkapitányhelyettes 14.500 korona, rendőrkapitány 10.600 korona, fogalmazó, rendőrelügyelő 6580 korona, rendőrtiszt 7280 korona, fogalmazógyakornok 4500 korona fizetést kap. A rendőrőrmester fizetése 8300 korona, az ellenőr 7400 korona, I. osztályu rendőr 6300 korona, II. osztályu rendőr 5300 korona, a szolgáké 3600 korona.

Mérnöki kinevezés. Handler Gyula kormánybiztos Kalenda Loránt vasuti mérnököt első osztályu városi mérnökké nevezte ki.

A III. kerületi szociáldemokrata párt január 8-án, szerdán este 7 órakor gyűlést tart az Uránus-mozgóban (színházi átjáró).

Gépipari rajztanfolyam. A debreceni állami fémipari szakiskolán f. évi január hó 27-én nyílik meg fenti címen egy továbbképző tanfolyam oly egyének számára, kik magukat a géprajzolás technikájában tökéletesíteni óhajtják. — A tanfolyamon némi rajztechnikával bíró géplakatos szakmunkások vétetnek fel. A tanfolyam egyelőre tíz hétre van tervezve, heti órák száma 9 és hetenkint három estén fognak megtartatni. — A tanfolyam véglegesen csak akkor szerveztetik meg, ha arra legalább is 15 jelentkező van. Jelentkezni a fémipari szakiskola igazgatóság irodájában lehet naponta, a hivatalos órák alatt. A hallgatók rajzeszközökről maguk gondoskodnak.

Az új rendőrlégénység elhelyezése. Rostás István rendőrfőkapitány ma bejelentette a tanácsnak, hogy a 200 új rendőri állásra a legmegfelelebb emberek jelentkeztek. Miatán azonban nincs helyiség a rendőrheti épületben, az új légénység el nem helyezhető. Kéri, hogy a rendőrségi palotából a mérnöki hivatal telepítsék ki. — A tanács a szükséges intézkedéseket ez irányban megtette.

Hölgyek naptára 1919-re, ára 19 korona 80 fillér. Rendkívül érdekes és dus tartalommal, finom selyem moiré-kötésben, ajándéknak is rendkívül célszerű. Kapható: Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

Nyiregyházán agyonlőtték egy bolsevik vezér öccsét. A bolsevikiek, — a magyarországi kommunista párt, — mint a salgótarjáni szomorú példa is mutatja, a vidékre is kiterjesztették agitációjukat. Vasárnap Nyiregyházán tartottak gyűlést a városi színházban. A gyűlésre leutazott Budapestről Szamuely Tibor volt magyar újságíró, a kommunisták egyik vezére, aki Oroszországban a Lenin-kormány egyik népbiztosa a bolsevik hadifoglyok moszkvai magyar lapjának szerkesztője volt. Utjára elkísérte az öccse Szamuely Béla is. A gyűlésre nagy tömeg gyűlt egybe a városi színházban. Eleinte nyugodtan hallgatták az előadó Szamuely Tibort, de azután igen hangosan megnyilvánult az ellenvélemény is és végül általános verekezésé fajult a kommunista gyűlés. A verekezés olyan nagyarányúvá fejlődött, hogy Prokl főhadnagy vezetésével kivonult a karhatalmi őrség is, amely rendet teremtett. A rendteremtés munkáját azonban véres incidens előzte meg: a kommunisták ellenesei közül valaki, akinek személyét eddig nem lehetett megállapítani, agyonlőtte az előadó öccsét, Szamuely Bélát. — Egyébként tegnap Debrecenben, a Margit-fürdőben is volt kommunista gyűlés, amelyen Rabinovitz budapesti kiküldött ismerte a bolsevik programot, de ez a gyűlés minden rendezés nélkül folyt le.

Az új kórházi segédorvos. Csűrös Károly dr. kórházi segédorvos, akít most nevezett ki Handler Gyula kormánybiztos, a mai tanácsülésen letette a hivatalos esküt.

Felhívás. Mindazok a kereskedők, akik a boltország céljaira pénzt adományoztak, ezennel felkéretnek, hogy a begyűlt összeg hovatfordítása céljából f. é. január hó 9-ikén d. u. 5 órakor a kereskedelmi kamarában megtartandó értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Freund Jenő dr. és Gergely Jenő dr. ügyvédi irodájába egy irodai munkában jártas jogász kerestetik. (Piac-utca 70.)

Megszüntették a fogatok rekvirálását. A városi tanács, tekintettel arra, hogy a spányol járvány megszűnt, az orvosok részére a fogatok rekvirálását beszüntette.

A marhahus maximális ára. Zöld József tb. tanácsnok, a közlelmzési ügyosztály vezetője közli: Az elsőrendű marhahus kilónkénti árát 11 kor. 60 fillérben, a II. rendű marhahus kilónkénti árát 10 kor. 60 fillérben továbbra is fentartom. Debrecen, 1919. január 7-én. Zöld J.

Szerelmes levél és más elbeszélések. Ista Móríc Zsigmond. Kis elzevir kiállítású, igen csinos kis kötött könyvecske. Móríc Zsigmond néhány igen bájos s kedves történetkéjével. Olvasásra is, ajándéknak is egyaránt kedves s praktikus, már rendkívül olcsó áránál fogva is. Csinos kötésben 11 korona. — Hegedüs és Sándor r.-t. könyvesboltjában kapható. Piac-utca 34.

A városi óvodák fája. A városi tanács mai ülésén Csűrös Ferenc dr. tanácsnok előterjesztésére elrendelte a legszigorubbán, hogy az óvodákba a szükséges fát sürgősen szállítsák el.

Ellopták a biharmegyei román nemzeti tanács autóját. Nagyváradról jelentik: A biharmegyei román nemzeti tanácsnak a román tanítóképezde udvarán elhelyezett négyüléses szürke autóját az elmúlt éjjel ismeretlenek ellopták. A román nemzeti tanács feljelentést tett a rendőrségen, amely nyomozza a tetteseket.

Visszaállítják a régi vásárokat. Miatán a háboru megszűnt, a városi tanács fölír a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vásárok a régi rend szerint és mint azelőtt — 4 napon át — tartassanak meg.

S
ier-
an-
nő-
ták
ak.
A
ok
la-
bb
ita
il-
ek

n
t-
a
-
i
s

— Dr. Gálbory Sámuel orvos a kereskedelmi betegsegélyző egyesület nőtagjai részére d. e. 11—12-ig, férfi tagjai részére d. u. 2—6-ig rendel.

— Pesti Hegedű a címe E m ő d T a m á s kiváló poéta gyönyörű új verses kötetének. Ára 8 korona 80 fillér. Hegedűs és Sándor r.-t. könyvosztályában kapható.

— Kalapok tisztítása és átalakítása legtekélyesebben készül Ferenc József-u. 9. sz., Bika-szálloda mellett, Kósa Lajos üzemvezető.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: Szabin-nők elrablása, vigjáték. — C) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: Szabin-nők elrablása, vigjáték. A) bérlet.

PÉNTEK: Tiszavirág, operett. B) bérlet.

SZOMBAT: Délután: Szabin-nők elrablása, vigjáték. Este: Tul a nagy Krivánon, operett. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: Jogot a nőknek, vigjáték. Este: Tiszavirág, operett.

Vigszínház

SZERDA: Kőrystalány, operett.

CSÜTÖRTÖK: Kőrystalány.

PÉNTEK: Császár katonái, színmű.

SZOMBAT: Délután: Tavasz, operett. Este: Császár katonái.

VASÁRNAP: Délután: Stambul rózsája, operett. Este: Császár katonái.

Tul a nagy Krivánon — huszonötödik. A Csokonai-színház ma jubiláris előadásban adta elő a Tul a nagy Krivánon operettet nagy siker mellett. Az operett, Remete Gézárt kivéve, aki az előadás előtt hirtelen beteg lett, az első szereposztásban került színre. A szereplők jókedvvel játszottak, táncoltak és énekeltek. A siker középpontjában H o n t h y Hanna állott, aki Aucsurra szerepét játszotta. Graziosus finomsága, utólráhetetlenül szép táncai és kedves játéka elragadóvá tették alakítását. — G ö r ö g Olga pompás hangja nagyszerűen érvényesült szép énekében. Nagyszerű humoráért nagy sikere volt V á r n a i Lászlónak Baratyé szerepében. Kedves és szép volt S e r e g h Maresa, aki ügyesen, szépen táncolt. Sokszor megtapsolták. Nagyon tetszett S z é k e l y Gyula Kis Pistája, amely igen jól megírt színmű volt. Melleg, szép baritonját szívesen, örömmel hallgattuk. Szépen énekelt K á l d o r Dezső. A kis W i t t Böske rendkívül ügyes, kedves játékáért, táncáért és énekéért is sok tapsot kapott. Igen szép volt és nagyon tetszett a harmadik főlvonás hatalmas, új diszlete, amely meglepetést okozott. (pd.)

A színházi iroda hírei. A kőrystalány kerül ma színre a Vigszínházban Honthy Hanna felleptével. — A Szabin-nők elrablása című kacagtató vigjáték kerül színre ma a Csokonai-színházban C) bérletben. — A császár katonái nagyszabású színműjáték bemutatója pénteken lesz a Vigszínházban. Szombaton délutáni előadások. Szombaton a Csokonai-színházban d. u. 3 órai kezdettel a Szabin-nők elrablása vigjáték, este a Tul a nagy Krivánon, operett, a Vigszínházban délután a Tavasz operett, este A császár katonái színmű kerül színre.

Bérlők figyelmébe. Az igazgatóság kéri a t. bérlőket, hogy a január 1-én esedékes második félévi bérletet a Csokonai-színház pénztáránál délelőtt 11 és 12 óra között befizetni sziveskedjenek.

Az Apollo mozgószínházban ma 5 és 7 órakor kezdődnek az előadások.

Az Uránia-mozgószínházban ma 5 és 7 órakor kezdődnek az előadások.

Hivatalos ruggyanta ... bélyegzőket, ... pecsétnyomókat

melyek az új államalakulat folytán szükségessé váltak, **gyorsan, izléselesen és jutányosan készít**

HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai r.-t. papírkereskedése
PIAC-UTCA 34. SZÁM.

KÖNYVUJDONSÁGOK:

Wilde Oszkár

A SZÉPSÉG FILOZÓFIÁJA
K 9 —

Bereudy Katalin

AMIG EGY LEÁNY 18 ÉVES
LETT
K 9 —

Fianbert Gustave

SZENT ANTAL MEGKISÉR-
TETÉSE
K 10 —

Pillsy Lajos

DEKROA VIKTOR CSUDÁLA-
TOS ÉLETE
K 14 —

Lázár István

A PAPAGÁLY
K 14 —

D'Annunzio

TALÁN IGEN, TALÁN NEM

:: Új kiadásokban megjelent ::

Tolstoj

A KREUTZER SZONÁTA
K 3-50

Eise Jerusalem

A SZENT SKARABEUSZ
K 14 —

10% felár

kaphatók:

HEGEDŰS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében
PIAC-UTCA 34.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünneppnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, szülő zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

KIFUTÓ FIÚ

FELVÉTELIK
A KIADÓ-
HIVATALBAN

Eladó

Bundi utca 7. szám alatt levő ház, mely magában foglal egymásba nyúló 3 szobás lakást, konyha, kamra és istállót. Debreczeni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Két napozabó azonnal felvétetik Deutsch Ignác férfiniszabónál Miklós utca 18.

**Villamos vasalók,
fűzők és műszerek**
javítását elvállalja
Széchenyi-utca 19.
szám alatt lakó
Ferenczy Jenő
ékl. gépészmérnök.

Akinek

törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer. Arany Bika-bérház 3.

Lapkihordó
szeszonyokat jó fizetéssel felvesz a kiadóhivatal. :: ::

PÁRTÜTŐ ANGYALOK

Írta: **ANATOLE FRANCE.**
Fordította **KUNFI ZSIGMOND.**

Szociális irányu
rendkívül érdek-
feszítő regény. ::
Most jelent meg
a 3-ik kiadásban.

Ára 12 kor. 10 fill.

Kapható:

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában
Piac-utca 34. szám.

!! Mindenkinek tudni kell !!

MI A SZOCIALIZMUS?

Írta: **dr. Kovács Gábor egyetemi tanár.**

Ára 5 — korona és 10% felár.

Kapható **Aczél Henrik antiquariumában. Első Takarékpalota.**